

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2020-42

29.1.2020

Protector Forsikring ASA

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Forsøk på løft av lagerdør – arbeidsulykke – yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Forsikredes leder ba forsikrede (butikkmedarbeider bensinstasjon) om hjelp til å løfte en lagerdør over på en jekketralle. Lagerdøren var plassert utenfor porten til bensinstasjonen og skulle inn i lagerbygningen. Lagerdøren var ca. 3 m lang og veide ca. 200 kg. Etter tredje forsøk på å løfte enden av lagerdøren over på jekketralle, fikk forsikrede en skade i ryggen. Skaden ble godkjent av Nav som yrkesskade 19.5.17. Etter en konkret vurdering konkluderte nemndas flertall med at hendelsen ikke var omfattet av det markerte eller det avdempede ulykkesbegrepet. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (bensinstasjon medarbeider, f. 1962) ble skadet 3.11.16. Han hjalp da til med å flytte en ny lagerdør som var blitt plassert utenfor porten inn til lagerbygningen.

Forsikrede oppsøkte lege 4.11.16 og det ble notert:

Pasient kommer på konsultasjon med akutt time. Fikk sterke smerter i lumbosakralcolumna med utstråling til høyre ben etter tunge løft på jobben. Løftet på ort. Måtte dra fra jobben grunnet sterke smerter. Ved undersøkelse normal tå og helgange. Noe redusert styrke i høyre side. Stram paravertebral muskulatur. Skrives med sterke smertestillende en ukes sykemelding. Rekontakt ved manglende effekt. Rekontakt ved forverring.

Forsikrede fikk påvist skiveprolaps i nivå L5/S1 28.1.17 og ble henvist til fysioterapi for opptrening.

Arbeidsgiver opplyste 21.4.17 at ved den interne registreringen av skaden er angitt lav alvorlighetsgrad (5) og at skaden skyldtes "lifted wrong".

I skademelding til Nav 26.4.17 heter det at forsikredes leder ba forsikrede om hjelp til å løfte en lagerdør som veide ca. 200 kg inn på lager fordi det begynte å snø. Døren skulle flyttes over på en jekketralle. Da forsikrede for tredje gang forsøkte å løfte døren, fikk han "kink" i ryggen og falt ned på kne.

Nav godkjente skaden som yrkesskade 19.5.17.

I referat fra dialogmøte med Nav 9.8.17 heter det:

...

Arbeidsoppgavene er salg og service på bensinstasjon.

... har vært 100 % sykmeldt siden februar i år. I November-16 skadet han seg mens han var på jobb, dette er senere godkjent som yrkesskade. Som følge av denne skaden fikk han prolaps som tangerer nerverot.

I skademelding til selskapet 22.1.19 heter det:

3.11.2016 ca kl. 15:00 ... sto ute og ettersom det begynte og snø så bad E meg om hjelp. Dørå var veldig tung og etter 3:dje gangen da vi prøvde og løfte den på en jekketralle så fikk jeg en knekk i ryggen og mistet følelsen og falt på knærne. Siden dess så har jeg ryggsmarter og hvont i venstre skuldren.

Forsikrede har fremhevet overfor selskapet at løftet lå utenfor hans ordinære arbeidsoppgaver.

Selskapet avsto erstatning fordi hendelsen verken er omfattet av det markerte eller det avdempede ulykkesbegrepet.

Forsikrede opplyste deretter blant annet at lagerdøren var festet til en palle med bånd og at døren er ca. 3 m lang. Døren hadde en bøyte festet i enden som forsikrede tok tak i da han for tredje gang forsøkte å løfte døren. Ved de to forutgående løftene hadde han forsøkt å løfte opp enden.

Selskapet fastholdt avslaget 16.5.19.

Den 9.9.19 ble det avholdt et møte med daglig leder. Han bekreftet at det i hans ansettelsestid aldri tidligere hadde vært tale om å løfte en slik tung gjenstand manuelt og at et slikt løft ikke inngikk i forsikredes arbeidsoppgaver. Daglige leder bekreftet videre at forsikrede ble bedt om å assistere fordi døren ikke kunne bli liggende der den lå. Den måtte flyttes fordi det snødde. Enden var bøyd slik at det var vanskelig å få et stabilt/godt grep. I ettertid mener daglig leder at flere burde ha vært til stede og assistert fordi flyttingen medførte svært tunge løft.

Forsikrede har også opplyst at "en del av "gjenstanden" hvilte på underlaget – ikke på pallen". Det tredje løftet var tyngre og forskjellig fra de tidligere på grunn av bøytevekten og vanskeligere grepsituasjon, og ble i tillegg utført i en mye mer belastende arbeidssituasjon. Det skjedde også på et annet sted.

Forsikrede har i det vesentlige anført at løfteskaden omfattes av det avdempede ulykkesbegrepet. Forsikrede hadde ingen valgmulighet, men fulgte sin sjefs anmodning om å få døren inn før den snødde ned og fordi dens plassering sperret døren til garasjen. Saken gjelder løft av en gjenstand som pga. sin vekt var helt utenfor forsikredes normale arbeidsoppgaver. Løftet måtte dessuten foretas i en uegnet, vanskelig stilling med dårlig grep. Det er vist til uttalelsene 2010-171, 2010-451 samt mindretallets begrunnelse i 2010-400. Videre til HR-2008-2053-A ("Bolteløftdommen") og Rt-2005-1757 ("Skyggekjennelsen") og TJARE-2012-34462. Forholdene i saken er sammenlignbare med forholdene i LB-2007-125654 ("Flytte kjøkken-dommen") og i uttalelse 2016-300.

Selskapet har i det vesentlige anført at skadehendelsen verken er omfattet av det markerte eller avdempede ulykkesbegrepet. For at skadehendelsen skal kunne godkjennes under det avdempede ulykkesbegrepet må det dreie seg om en konkret tidsbegrenset ytre hendelse som medfører en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeid. At hendelsen skjer under utførelsen av arbeid som ikke er blant de ordinære arbeidsoppgavene, er et moment ved vurderingen, men ikke nok i seg selv. Det må uansett foreligge en usedvanlig påkjenning eller belastning.

I skademeldingen er det opplyst at forsikrede skadet seg i det tredje forsøket på å løfte døren, vekten var da kjent for forsikrede. Det er heller ikke beskrevet at det dreide seg om tidsnød eller lignende. Tvert imot dreier det seg om et løft hvor forsikrede hadde kontroll over situasjonen. I følge opplysninger gitt på telefon var døren pakket inn slik at man ikke kunne ta delene fra hverandre. Dette tilsier at døren, som også skulle stå ute, tålte litt vær, og at det ikke var nødvendig å flytte døren umiddelbart fordi det begynte å snø. For øvrig vises det til Rt-2007-882 ("Pallekjennelsen") om skade ved løft.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder spørsmål om det aktuelle løftet faller inn under arbeidsulykkebegrepet i yrkesskadeforsikringsloven (yfl.) § 11 første ledd bokstav a. Begrepet arbeidsulykke i yfl. § 11 første ledd bokstav a skal etter sikker rett forstås på samme måte som det tilsvarende begrepet i folketrygdloven (ftrl.) § 13-3. I ftrl. § 13-3 annet ledd defineres dels et markert og dels et avdempet ulykkesbegrep. Vilåret for det markerte ulykkesbegrepet er at vedkommende utsettes for en plutselig og uventet ytre hending. Det avdempede ulykkesbegrepet defineres som "en konkret tidsbegrenset ytre hending som medfører en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommende arbeid". Det følger av Rt. 2005 s. 1757 avsnitt 51 at det ikke gjelder noe tilleggskrav om ytre hending "i tilfeller hvor arbeidstakeren på grunn av en vanskelig arbeidsstilling eller av andre grunner er blitt utsatt for en ekstraordinær belastning eller påkjenning".

Ved den videre behandlingen av saken har nemnda delt seg i et flertall og et mindretall:

Finansklagenemnda Persons flertall, leder, Farestvedt og Grøndalen, bemerker:

Flertallet kan ikke se at det markerte ulykkesbegrepet får anvendelse ettersom det ikke er opplysninger om at forsikrede var utsatt for noen plutselig og uventet ytre hending. Flertallet går derfor over til å drøfte om hendelsen er omfattet av det avdempede ulykkesbegrepet. Også her kreves i utgangspunktet en ytre hending. Da det i saken ikke er opplyst at det foreligger noen konkret tidsbegrenset ytre hending, må det for at bestemmelsen skal få anvendelse påvises at forsikrede på grunn av en vanskelig arbeidsstilling ble utsatt for en ekstraordinær belastning eller påkjenning.

For at løft av gjenstander skal være omfattet av det avdempede ulykkesbegrepet må det i henhold til Rt. 2007 s. 882 avsnitt 39 være tale om løft av en spesielt tung gjenstand, løft av gjenstander med uventet vekt, løft som ligger utenfor arbeidstakerens normale arbeidsoppgaver, eller løft i en vanskelig arbeidsstilling eller under andre ugunstige omstendigheter.

Saken gjelder løft av en ca. 3 m lang lagerdør som veide ca. 200 kg.

Forsikrede har anført at løftet av døren lå utenfor hans normale arbeidsoppgaver som butikkmedarbeider, men at han ikke kunne unnlate å løfte døren da han ble bedt om det av daglig leder. Forsikrede har videre fremhevet at han, særlig ved det tredje forsøket da skaden inntraff, hadde dårlig grep. Selskapet har ikke bestridt at løftet ikke inngikk i forsikredes normale arbeidsoppgaver, men har anført at dette bare er et moment i vurderingen, og ikke nok i seg selv. Flertallet er enig med selskapet i at det følger av rettspraksis at spørsmålet om skaden oppsto ved en ordinær arbeidsoppgave eller ikke, bare er et moment i vurdering. Det utslagsgivende vil være om det lå noe ekstraordinært i utførelsen av oppgaven.

Etter det opplyste oppstod skaden da forsikrede for tredje gang, alene, forsøkte å løfte enden av lagerdøren over på jekketralen. Som fremhevet av selskapet må forsikrede på dette tidspunktet ha kjent til dørens vekt. Den omstendighet at en del av døren hvilte på en pall må ha avlastet noe av vekten. Det fremstår da som noe uavklart hvor stor belastningen faktisk var og om løftet i seg selv utgjorde en ekstraordinær belastning eller påkjenning. Selv om forsikrede var anmodet av daglig leder om å flytte døren, mener flertallet at det må ha foreligget andre handlingsalternativer for forsikrede, især etter to mislykkede forsøk. Den omstendighet at det hadde begynt å snø, kan heller ikke ses ha vært til hinder for at andre ble tilkalt. Flertallet kan heller ikke se at forsikrede var under tidspress.

Flertallet er derfor, om enn under noe tvil, kommet til at det avdempede arbeidsulykkebegrepet ikke får anvendelse.

Mindretallet, Sande Kvålen og Bjønness bemerkter:

Mindretallet deler flertallets syn knyttet til det markerte ulykkesbegrepet, men har kommet til et annet resultat når det gjelder anvendelsen av det avdempede arbeidsulykkesbegrepet i. I Rt. 2007 s. 882 omtalt som "Pallekjennelsen", fant Høyesterett ikke grunnlag for å finne løft på 23–25 kilo som spesielt tunge. I Rt. 2008 s. 1646 "Bolteløftdommen" var vekt et sentralt element i Høyesteretts vurdering, hvor det var tale om løft av en to meter lang bolt på 50 kilo. Vilkårene i yfl. § 11 første ledd bokstav a ble her etter en konkret vurdering ansett oppfylt. Som påpekt i dommens avsnitt 46: "Det følger av Rt-2004-261 avsnitt 46 at bokstav c ikke er tilsiktet å ha et vidt anvendelsesområde. Etter nyere trygdepraksis og avgjørelsene i Rt-2005-1757 og Rt-2007-882 kan spesielt tunge løft i seg selv gi grunnlag for yrkesskadedekning etter § 11 første ledd bokstav a".

I foreliggende sak er det tale om en dør med vekt på hele 200 kilo. Det ligger i dagen at manuelle løft eller forskyvninger av gjenstander i denne vektklassen må utføres med stor grad av varsomhet av hensyn til skaderisiko. Som påpekt av flertallet kan det knyttes noe usikkerhet til hvilken vektbetlastning forsikrede faktisk ble utsatt for. Det kan være samvirkende årsaker knyttet til gjenstandens utforming, forsikredes feilhåndtering av løfteprosessen og dørens vekt som utløste skaden. Etter mindretallets syn må det uansett kunne legges til grunn at dørens vekt isolert utgjorde en vesentlig betydning i årsaksbildet. Det forhold at forsikrede før skadetilfelle inntraff hadde foretatt to forgjeves forsøk å løfte døren, synligjør at den var spesielt tung.

For mindretallet er det uansett ikke av avgjørende betydning. Er det samvirkende årsaksforhold knyttet til gjenstandens utforming og vekt, er det naturlig å se dette samlet. Det var ikke utarbeidet særskilte rutiner eller instruksjoner for hvordan arbeidsoppgaven skulle utføres. Etter det opplyste var forsikrede av arbeidsgiver heller ikke utstyrt med bærestropper eller annet utstyr som enkelt kunne avhjelpe vektbetlastningen. Arbeidsgiver har i anledning saken avgitt uttalelse med innrømmelse av egen feilvurdering knyttet til tilstrekkelig arbeidskraft i forbindelse med flyttingen av aktuelle dør. Etter mindretallets syn vil man da fra vanlige risikovurderinger si at arbeidsgiverne står nærmere til å bære risikoen for yrkesskader enn arbeidstakerne.

Mindretallet vil videre påpeke at skaden i etterkant er godkjent av Nav som en yrkesskade. Det fremgår av forarbeidene til folketrygdloven at det har en egenverdi at avgjørelsen i forsikringssaken er sammenfallende med trygdesaken. Dette av forsikredes rimelige krav til forutsigbarhet, samt oppfyllelshensynet bak forventning skapt hos forsikrede. Ulikt resultat kan fremstå uforståelig, og forsikringstaker kan ha innrettet seg etter formodningen om enhetlig behandling. Behovet for forutsigbarhet gjør seg kanskje spesielt gjeldende i en livssituasjon hvor helse og arbeidssituasjon i vesentlig grad endres grunnet en yrkesskade. Etter mindretallets syn må det beskrive hendelsesforløp være omfattet av det avdempede ulykkesbegrepet, og forsikrede bør etter dette gis medhold.

Saken er avgjort under dissens. Konklusjonen er utformet i samsvar med flertallets standpunkt.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Gro Farestvedt (selskapsrepresentant), Jane Ytreøy Grøndalen (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant) og Ingrid Sande Kvålen (forbrukerrepresentant).